

Papildomi skaitiniai

II užduotis

Palyginti, kaip gimsta daoizmo ir krikščionybės meno kūrinys.

1. „Medkirtys Ch'ing išdrožė medžio gabalą ir padarė varpo stovą, ir kuomet jis buvo baigtas, kiekvienas, kuris matė jį stebėjosi, atrodė, kad tai buvo dievų ir dvasių darbas.

Kuomet Lu markizas pamatė tai, paklausė : „Kas yra menas, kurį tu darai?, “Ch'ing atsakė :“ [...]Kuomet aš darau varpo stovą, aš niekuomet neleidžiu jam išsekinti mano energijos. Aš visada pasninkauju, kad nuraminčiau savo protą. Kai aš tris dienas pasninkauju, daugiau nebegalvoju nei apie sveikinimus ar apdovanojimus, titulus ar atlygius. Kai aš pasninkauju penkias dienas, aš daugiau nebegalvoju nei apie liaupsinimą ar peikimą, įgudimą ar negrabumą. Ir kuomet aš pasninkauju septynias dienas, aš būnu toks nurimęs, kad pamirštu, jog turiu keturias galūnes, pavidalą ir kūną. Tokiu laiku valdovas ar teismas man neegzistuoja. Mano įgudimas yra sutelktas ir visas išorinis išsiblaškytas išnykęs.

Po to aš einu į kalnuotą mišką ir nagrinėju medžių dangišką prigimtį. Jeigu aš randu kokią puikiausią formą ir galiu matyti varpo stovą joje, aš leidžiu savo rankai imtis drožybos. Jeigu ne, aš atsitraukiu. Šiuo būdu aš paprasčiausiai suvedu „Dangų“ su „Dangumi“. Tai tikriausiai priežastis, kodėl žmonės stebisi, jeigu rezultatai nepadaryti dvasių.“

Kaip pažymi daoizmo tyrinėtojai, šia alegorija Zhuangzi siekia įtvirtinti „Dangaus suvedimą su Dangumi“, kaip patį meno kūrimo principą.

„Kaip minėta, niekas nėra toks dvasingas, kaip Dangus.

„Veikti per ne -įsikišimą yra vadinama Dangumi.“

„...neleisk tam, kas žmogiška naikinti to, kas dangiška.“

„Dangaus suvedimo su Dangumi“ principas reikalauja, kad menininkas grįžtų į gamtą. Ch'ingas buvo pajėgus sukurti meno šedevrą tik todėl, kad jis pajėgė siekti fazės, kurioje „žmogus ir Dangus nesigrumia vienas su kitu“. Taigi, Ch'ingo „Dangaus suvedimo su Dangumi“ principo veikimo pagrindas atsiskleidžia jo (menininko) „savęs užmarštyje“. Ch'ingas buvo pajėgus stebėti daiktus tokius, kokie jie yra, nepaliekant vietos asmeniniams požiūriams.

Tautvydas Vėželis. Gamta ir technika Heideggerio dialoge su daoizmu , 2009. Magistro darbas. Vilniaus pedagoginis universitetas, socialinių mokslų fakultetas

http://vddb.library.lt/fedora/get/LT-eLABa-0001:E.02~2009~D_20090630_094359-22023/DS.005.0.01.ETD

---

2. Malda yra esminga ne tik meldžiantis priešais ikoną, bet ir jas tapant. Kaip ir evangelistai klausėsi Dievo rašydami evangelijas, taip ir ikonografas žvelgia į Dievą kaip į pirmąjį ir paskutinįjį ikonos Kūrėją. Tik daug meldęsis, pasninkavęs, studijavęs ir pamaitinęs savo dvasią, žmogus gali imtis tapyti ikoną.

<http://www.zodistarpmusu.lt/2008/05-06/str4>

3.

Kaip ruošiatės tapyti ikoną?

Anastasija Šopagienė. „Ne tiek aš tapau ikoną, kiek pati ikona mane keičia“

<http://www.bernardinai.lt/straipsnis/-/107776>

http://www.bernardinai.lt/file/47df55d058d91a821f2a0151cc266e85e075af2f_article_scale.jpg

---

III užduotis

(Daoizmo sąvokos)

Daoizmas – filosofinė ir religinė sistema, susiformavusi I tūkst. p.m.e. viduryje Kinijoje. Jos pradininku laikomas legendinis Laozi (apie V a. p. m. e.). Jam priskiriamas traktatas Dao De Čing, kuriame aptariamos pagrindinės daoizmo sąvokos "dao" ir "de".

Pasaulio harmonijos pagrindą sudaro kosminis Dao - amžinas, nekintantis ir niekaip neišreiškiamas principas, kuriame glūdi visos formos, jėgos ir medžiagos. Dao - pirminė nedaloma tuštuma, kuria paremta ir persmelkta visa būtis. Tai, kas neišsakoma ir nepažinu, kas yra už žmogaus suvokimo.

Iš pirmąjį Dao (nebūties) per kuriančią jėgą De vyksta daiktų, gyvūnų, dvasių ir dievų kūrimo, egzistavimo bei grįžimo į pradžią (Dao) palaikymą.

Nepasiekiamoji jėga De, kuri duoda jėgą daiktams,

Bet ir jinai atsirado iš Dao.

Dao – tai, kas kuria daiktų formas,

Kelias jo paslaptingas ir nepasiekiamas.

Toks nenusakomas ir neišreiškiamas,

Bet jo esmėje yra forma.[...] (Dao De Čing)

Dao gimdo [daiktus], o de [juos] maitina. Daiktai įgyja formą, o forma tampa išbaigta. Tad nėra dalyko, kuris negerbtų ir nevertintų dao... Dao gimdo [daiktus], o de [juos] maitina, išaugina, išlavina, tobulina, padaro subrendusiais, juos prižiūri, juos paremia. Tverti ir nesisavinti, kurti ir nesigirti, būti vyresniu ir nenurodinėti - štai kuo vadinamas giliausiasis **de**.

*Dao yra suprantamas ir kaip vidinio kelio, tiesos pažinimo, elgesio etalonas. Tai siekimas harmonijos su viskuo, kas egzistuoja, saugojimasis nepažeisti daiktų prigimties ir natūralaus pasaulio vyksmo, paprastumas, spontaniškumas, ramybė, silpnumas, **neveikimas** (wu-vej). Pastarasis reiškia ne "neveiklumą", bet veikiau nuostatą nesiimti jokių veiksmų, kurie prieštarautų gamtai, jos nuolatinio kitimo ciklams. Daoistai siekia pirmą pradės proto būsenos p'ū, nepaveiktos patirties, neskiriančios gera-bloga, teisinga – neteisinga, labiausiai suderintos su nedalomu, absoliučiu Dao.*

Atverdamas save ir prasiskverbdamas į tuštumą,
Saugodamas bemintę ramybę,
Pasiekęs beribio beribiškumą,
Pamatau, kad visi daiktai savaime išsilaisvins,
Ir kiekvienas sugrįš iš ten iš kur atėjęs, prie savo šaknų.
Grįžęs prie šaknų, atrasi ramybę,
Grįžęs į ramybę, atrasi savo esmę,
Grįžęs į savo esmę, atrasi amžinumą.
Pažinti savo šaknis – tai reiškia pažinti amžiną.
Neieškodamas amžinumo, vysi.
Kas visa aprėpęs, visame savo būtį ištirpdęs
Tam visi savi,
Kuriam pasaulis savas, tas neatskiriamas nuo gamtos,
Kuris yra gamtos dalis, tas paklūsta Dao,
Paklūęs Dao šauksmui – pažinsi amžinybę.
Išeidamas – sugrįžti (Dao De Čing)

“Yra ir **matematinis** daoizmo variantas. Traktate "Dao De Čing" pasakyta: „Dao gimdo viena, vienas gimdo du, du gimdo tris, o trys gimdo visas būtybes“. Čia gali padėti: „Visos būtybės savyje turi **in** ir **yan**, pripildytos **či** ir yra harmonijoje“. Šią vietą aiškina įvairiai, tačiau galime tarti, kad „vienas“ – tai beveik tas pat kaip bevardis dao („be vardo – paprasta būtis“, - o kas paprasčiau už viena?), du – dao, turintis vardą, kurio atitinkmuo yra dangus ir žemė, arba in ir yan kaip dangaus ir žemės pradai, o trys – dangaus ir žemės harmonija, kurios dėka ir atsiranda visi daiktai, išlaikantys tą harmoniją savyje.“